

1 in de zoeven
swam.

Wat ballast over
gamerhand wel
nschen naar de
t niet-gepronon-
heid. Een-blok-
en leg-stukken
n als ze nog een
hijnen te willen,
hijnen te willen
groepen of par-
rakter, een eigen
zing hebben, nu
k zich naast het
ponenten moe-
kun je het volk
g. Je kunt den
et verslaan, als
et barschen een
ilzebub-van-het-
cleeren met een
elen. Tenminste
antithese? Stil,
? Real-politiek?
n nog niet ver-
anders. 't Eene
isch. Men moet
ot der Stunde".
t ur het liedje
Gebots" is, toch
worden. Mijn
klok. Maar de
nconcentratiekamp
— die klok —
e gaan, toen het
leden, 't is nog

n 't anti-ballast-

et rood, droevig
ring. Daar heb
, die de profes-
de ambtsdra-
splinternieuwe
2. Dr J. Ridder-
le, die nog niet
1930 — aan de
men inzake uit-
uiterste voor-
it opzicht", zoo
delooze uitbrei-
der belijdenis-
oze uitbreiding
n algemeen ver-
rijving niet ge-
groter het aan-
gevaar, dat er
it alles bij som-
de waarheid,
p wij dit doen,
an de consciën-
kerkelijk-bin-
(waarvoor toch
baarheid is ge-
groote oorzaak
de consciëntie
e te zwaar zijn
e belofte aan-
in de kerk ge-
en, dat zij een
isschriften zal
arift, zal ze niet
van een leer-
winnende en
door het ware
hier geldt, dat
g is, niet iedere
elke uitbouw
wonen."

correspondent
derbos destijds
ks van nieuwe
gekondigd als
ad prof. Greij-

ballast!

uwe artikelen.
lie hij in 1930
ie, na hun aan-
't was immers

oorlog! al konden ze later, toen 't nog meer oorlog was, weer ineens open!). bindend verklaard zijn. Ballast! Ballast! Geen letter ervan overboord. Nog liever een paar professoren overboord. En op het oogenblik zijn er al honderden geschorsten, die deze ballast niet wilden eeren als van God zelf in het kerkerschap gedeponeerde lading! Soms laat men het schorsen na, als men vreest, dat het teveel matrozen kost. Maar de binding blijft bestaan.

En daar sta je nu op de grens van twee werelden. Het politieke, dat ballast kwijt wil. Het kerkelijke, dat het ruim er mee vol stouwt. En dat als hinderlijke ballast overboord werpt allen man, die de schuit wil redden door onnoodige ballast overboord te werpen, althans tusschen ballast en deugdelijke lading scherp onderscheiden hebben wil.

Beste vriend, je moet nu niet in arren moede de boel er bij neer gooien. Je moet je zelf blijven. Dat wil zeggen: in de politiek moet je blijven staan op het principieele standpunt, dat de antithese niet verloochent, dat elke fusie, welke het voeren van principieele politiek verhindert, tegenstaat, en dat... zijn mannetjes in 't vizier houdt. Wat dit laatste betreft, valt 't jou ook niet op, dat onderscheiden lieden, die voor de kerkelijke ballast-belasting in volle synodaliteit door het vuur gaan, deswege liever zich associeeren met die synodale figuren, die in 1940—1945 zich allesbehalve „trouw" hebben betoond tegen N.S.B.-verraad en duitse gruwelen, dan dat ze ook maar den naam noemen van menschen, die in dezen wel „trouw" poogden te wezen, doch de kerkelijke samenleving wilden vrijwaren tegen ongodelijke binding en schorsing en zoo? Niet ieder, die „Trouw" leest of redigeert, weet zijn synodale, lees: zijn universitaire, vrienden zoo nuchter te taxieren, dat hij op politiek erf zich vrijhoudt van hùn kerkpartijdige suggesties, en „trouw" blijft in de politieke sfeer aan wie op dit terrein hem „trouw" bleven. En wat de kerk betreft, amice, wel, ook daar moet je „trouw" blijven. Dat wil zeggen: ballast ballast, en lading lading blijven noemen. Je vrij maken van alle grondslag-verandering. En je houden aan de formulieren, de kerkenordening, die het accoord van gemeenschap vormden vóór 1942. Sedert eeuwen.

Je moet je dus concentreren op de eigen basis. Ook in je jeugdorganisatie.

Wie eenmaal heeft ingezien, dat de kerk-leiding verkeerd heeft gedaan, door uit te werpen, die God niet uitstoot, door preekstoelen te ontzeggen aan kandidaten, die elke andere gereformeerde kerk van verstandig formaat dankbaar accepteert, die zal gedwongen zijn, ook in de jeugd-organisatie afstand van deze valsche leiding te nemen, en zich te concentreren op de eigen basis. De van menselijke ballast bewust vrijgemaakte.

Hier en daar is in den Bond van Jongelingsverenigingen op Gereformeerden Grondslag reeds de deining te bespeuren, die het ballast-lading-conflict heeft te weeg gebracht. De voorzitter van dien bond heeft zich van die deining een ander beeld gevormd dan thans de werkelijkheid te zien geeft. Hij zal de eenige niet zijn. Maar nu is de oplossing niet, dat men gaat lijmen en krammen, doch dat men de feiten aanvaardt. Het meerendeel der in den Bond toonaangevende figuren heeft het aangedurfd, in Gods Naam mannen uit te werpen, die trouw waren aan de belijdenis, en de kerkorde, en die in de dagen van Assen, en van het N.S.B.-gespuis zich hebben verre gehouden van het aparte verraad, dat toen gepleegd is aan de gereformeerde zaak. Zich daarin onderscheidende van vele thans oppersynodale en intra-synodale lieden. Nu moet men die prominente figuren in den Bond houden aan hun woord. Zij werpen uit, naar hun zeggen, om 's Heeren wil. Maar wie de uitgestootenen erkent als goed gereformeerde menschen, kan in de jeugdbonden dan ook niet meer de leiding volgen van wie genen uitstieten.

Er is genoeg gescharrel, nu moeten de voren recht getrokken worden.

Van scharrelen gesproken na ruggespraak met „synodale" voorgangers in den Bond heeft b.v. onlangs één der Bonds-vertegenwoordigers aan een „vrijgemaakten" collega geschreven over de oprichting eener provinciale jeugdcentrale, waarin zullen vertegenwoordigd zijn onderscheiden jeugd-organisaties. Slechts enkele dagen nadat deze jeugdleider nog hoog van den toren geblazen had, door n.l. te poneeren, dat het kerkelijk toezicht op de verenigingen alleen in handen mocht zijn van kerkeraden, die bij het departement van Justitie bekend staan (alsof dit departement de kwestie der wettige successie confessioneel zou kunnen oplossen!), kwam hij namens de vergadering, die deze

jeugdcentrale had opgericht het denkbeeld oppere, en de begeerte uitspreken (!), om boven de kerkelijke verdeeldheid uit, bezwaarden en onbezwaarden, synodalen (lees: synodocratisch geleiden) en vrijgemaakten in één organisatieverband te doen samenwerken.

Hoe is 't mogelijk?

Boven kerkelijke verdeeldheid uit?

Je kent die klanken, en weet wat ze waard zijn. Als Dr K. Dijk meent, wat hij zegt: dat n.l. de professoren Greijdanus en Schilder en de verbannen kandidaten de afsnijding waard zijn, omdat zij zijn dusgenaamde rechtsregelen grof onrecht noemen, en zijn theologie een vergissing, hoe kan hij dan met hen samenwerken? Hij heeft uitgebannen, hij met zijn universitaire collega's. In Gods Naam. Dat moet hij niet bagatelliseeren. De vrijgemaakten staan voor hun zaak. En ze hebben geen behoefte meer aan lei-draden, die nog weer eens in-hameeren, wat zich thans als leër, als confessie, heeft opgelegd met de hoogmoedige arrogantie van den „bindenden" kerkdespoot.

De Bonds-representant van daareven wilde, om de vrijgemaakten te kunnen meekrijgen, het kerkelijk toezicht dan maar opschorten! Toezicht van één der kerkeraden in plaats, waar een synodocratische en een vrijgemaakte bestaat, zou maar „eenzijdig" zijn. Toezicht van beiden zou maar verwarrend werken!

Eénzijdig? Dr K. Dijk zal er van staan te kijken, als hij dat leest. Zijn kerkeraad is toch van Godswege geroepen tot handhaving der leer? En de jeugd zou zeggen: éénzijdig? Des Zondagsmorgens — in de kerk — zou de synodocratische kerkeraad alzijdig zijn tegen de „eenzijdige" bezwaarden? Maar des Zondagsavonds — in de J.V. — zou hij éénzijdig zijn geworden?

Kent men nog zoo iets als den kerkelijken eed? Er is reeds een synodocratische kerkeraad, die

erin „berust" heeft, dat het toezicht op de J.V. aan hem onttrokken werd. Om de vrijgemaakte jeugd te behouden. Maar die kerkeraad moet toch God danken, dat al die synodale praladireur door God zijn vervaardigd, de kankerplekken uit te snijden? Moet hij niet juist nu staan op zijn recht van toezicht?

Amice, wees gij wijzer dan zulke leermeesters. Er zit soms niets anders op, als dezen zich in dwaasheid en zonden verstrikt hebben, en liever zich in bochten wringen, dan het eerlijk te bekennen.

Ik wou, dat de jongelui bij ons wat minder resoluut zongen dan de Hitler-jeugd van daar straks. Maar dat de anderen wat resoluter waren in het zingen van hun dankliederen voor de in 1944 h.l. van God verkregen evangelische verlossing uit den greep van valsche leer en kerkverwoesters. Zóó zie ik de zaken niet. Maar zóó moesten zij op hun standpunt ze wel zien. Helaas, ze hebben geen standpunt. Ze blazen hun eigen bunkers nu al op. Alleen maar: ze nemen officieel niets terug. De kerk gaat intusschen dood, omdat ze haar „klimaat" niet meer kent. En de synodocratische gebonden kerken hebben nog nooit zoo'n chaotisch beeld vertoond als na de dictatuur van 1944.

Het is — nu voegen we nog eens de beide terreinen samen — geen toeval, dat en in politiek en in kerkelijk opzicht de dictatuur ruïnes achter zich laat. En daarom, beste kerel, wees je zelf. En zeg het den Kuyper-jubilanten van jaren geleden maar eens na:

dare to be a Daniel,
dare to stand alone!

Als je de waarheid daarin dient, zal God voor rest zorgen. Kom jij tot een eigen bond van vrijgemaakte jongeren.

Met hartelijken groet,
je
ADOLPHUS VENATOR.

Dr G. M. den Hartogh en een concrete vraag

In „Mededeelingen" van de Geref. Kerken classis Groningen schrijft een inzender het volgende:

Aan den WelEerw. Heer Ds D. v. Dijk.
WelEerw. Heer,

Nadat ik op de kerkeradsverg. van 15 Maart j.l. verschillende vragen ter tafel had gebracht, om een duidelijk antwoord te krijgen. o.m. op deze vraag: Wordt in de doop de inwendige aanwezigte genade verzegeld (waarop ik een ontkennend antwoord kreeg), ben ik op 23 Maart persoonlijk bij Ds Lindeboom geweest, om hem nog eens deze vraag voor te leggen in verband met hetgeen ik las betreffende candidaat Schilder, aan wien deze zelfde vraag is voorgelegd, welke officieel door Prof. Grosheide aan hem is gedaan. Hierop kon deze geen bevestigend antwoord geven, waarop hij van de kansel werd geweerd. Toen heb ik Ds L. gevraagd, of dat betreffende cand. Schilder, werkelijk zoo was. Hij meende, dat het een foutief persverslag was, waar dat in stond, maar zei, Prof. den Hartogh spreekt vanmiddag in Zuidhorn, vraag die maar eens, zeg 't maar in mijn naam. Deze vragen heb ik dan ook zoo te Zuidhorn gesteld: I. Wordt in de doop de inwendige aanwezigte genade verzegeld? Vraag II is candidaat Schilder van de kansel geweerd, omdat hij deze vraag niet bevestigend kon beantwoorden? Nu had ik stellig verwacht een kort en bondig antwoord te zullen ontvangen. Hoe werd ik teleurgesteld. In plaats van mijn eerste vraag te beantwoorden, stelde hij de vraag zoo, alsof ik gevraagd had, of de doop het geloof versterkte. Daar heeft hij ongeveer 15 min. over gesproken, doch mijn vraag werd niet beantwoord. Toen ik dat vernam, dacht ik: „dan zal mijn tweede vraag ook wel niet beantwoord worden." Deze gedachte bleek juist te zijn. Dus kon ik onverrichterzake huiswaarts keeren.

Er was geen gelegenheid om op mijn vragen terug te komen. Ik wist echter, dat Prof. den Hartogh hier in A. bij Ds L. zou logeeren. Om toch het fijne van de zaak te weten te komen heb ik hem opgezocht aan de pastorie, twintig voor acht en om acht uur moesten wij binnen zijn. Dus niet veel tijd. Zoo heb ik hem direct weer de vragen gesteld, maar kreeg eerst weer lange citaten te hooren van wat anderen gezegd hadden. Zoodat mijn tijd bedenklijk inkortte.

Daarom lei ik hem uiteindelijk nog eens de schriftelijke vraag voor, waarop hij dan bevestigend antwoordde. De tijd was inmiddels verstreken om nog het antwoord op de tweede vraag te krijgen, zoodat ik daarover van Prof. den Hartogh nog geen officiële uitspraak kon krijgen. Dit alles doet mij pijn, daar ik onze Professoren altijd hoogachtend heb toegedragen.

Waarom nu niet openlijk en eerlijk op de vergadering beantwoord, waarom moet het afgedwongen worden?

Ik meen een en ander even te moeten schrijven, daar

ik het verslag van zoo'n verg. van Niezijs zag staan in het Kerkblad. Ja, ik kwam wel verslagen van de vergadering terug, maar niet in dien zin, welk een synodale broeder bedoelde „verpletterd".

Laten wij in 's Heeren kracht strijden tegen het kwade.
Met hartelijke gr. en heilbede
Uw br. in Chr.
R. SMIT.

Ds D. v. Dijk teekent bij dit stuk aan:

Bovenstaand stukje werd mij toegezonden door een broeder uit Aduard. Het is goed dit te publiceren, opdat men wete hoe men de vraagstukken, waarover het gaat, zoekt te ontwijken.

Wat nu de quaestie van candidaat Schilder betreft. Men kan niet zeggen, dat aan hem de vraag is gesteld, of hij geloofde, dat de doop inwendige, aanwezige, genade verzegelde.

Maar wanneer men op grond daarvan de zaak, waarover het gaat, zoekt te verdoezelen, speelt men oneerlijk spel.

De vraag mag dan formeel niet aan Cand. Schilder zijn gesteld, de zaak is met hem besproken. En op de Synode is gerapporteerd, dat hij ontkende, dat de doop inwendige, aanwezige, genade verzegelde.

Op grond daarvan werd geconstateerd, dat deze candidaat afweek van Art. 33 van de Nederlandsche Geloofsbelijdenis.

Men heeft dit (vreemd genoeg) niet opgenomen in de conclusies van het rapport, op grond waarvan men hem het preekconsent ontnam, maar in het rapport is het wel gezet.

De Synode heeft dus uitgesproken, dat iemand, die niet aanvaardt, dat de doop inwendige, aanwezige, genade verzegelt, afwijkt van de Belijdenis.

Laat men toch niet probeeren daar omheen te praten.

In de procedure met Cand. Schilder is dit klaar gebleken.

Men weet dus, waar men met de Synode aan toe is.

Over het leerzame geval van cand. H. J. Schilder, thans — nu er nog verstandige menschen zijn — Ds H. J. Schilder, laten we ons elders nog wel uit, ook door publicatie van een brief van Dr F. W. Grosheide. Wat Dr den Hartogh betreft, wie hem hoort, bedenke, dat exclamaties en argumenten twee zijn. En dat een beroep op de gebeden van Dr Duursema, die evenmin als Dr den Hartogh, het spel van de lieden-op-den-achtergrond heeft doorzien, al evenmin een argument is.

Zuivering.

Friesch Dagblad van 18 April 1945, hoofdredacteur de heer H. Algra, schrijft:

Het dienen van beginselen beteekent thans minder dan ooit het dienen van partijvoegmerken. Wij weten niet eens, of de A.R. partij in haar oude gedaante zal herrijzen. Misschien is het nu eerder zaak, dat haar vertrouwensmannen het initiatief helpen nemen tot het vormen van een Christelijk-sociale volkspartij waarin allen kunnen samenwerken, die instemmen met wat hier verder wordt gezegd.

In elk geval is het ongewenst, dat op welke wijze ook, door zalvende woorden of door intrigues, wijte